

SM79

Hoe we het rationeel discours kunnen herstellen in zeven stappen

Is het jou ook opgevallen? Dat tegenwoordig zowat iedere discussie vervalt in het uitwisselen van persoonlijke meningen en discussiedooddoeners?

Ik heb het hier niet over subjectieve zaken als kunst, kleuren of schoonheid. Of over persoonlijke zaken als gezondheid, welbevinden en geluk. Ik heb het over objectieve, wetenschappelijke vastgestelde onderwerpen als milieuvervuiling, vernietiging van de biodiversiteit en klimaatverandering.

Wat kun je nou het beste doen als er weer eens iemand bij de koffiemachine zijn onderbuikgevoel over de feiten legt? Of bewijs met bewering verwart? Of een samenzweringstheorie prefereert boven waarheid en werkelijkheid? Of als iemand er weer eens een serie discussiedooddoeners tegenaan gooit zoals ‘vind jij, vind ik niet’, of ‘dat is dan jÓuw mening’ of ‘let’s agree to disagree’?

Dit is jouw persoonlijke stappenplan.

Let wel op! Het vereist een behoorlijke dosis assertiviteit, extrovertheid en discussievaardigheid, maar is de moeite van het proberen altijd meer dan waard.

— Stap 1

Als iemand zijn persoonlijke mening uit of zijn onderbuikgevoelens laat gaan over objectief meetbare zaken, of een complottheorie aanhaalt, roep dan ‘STOP!’ en zeg ‘Even wachten, even terug’.

— Stap 2

Vraag de persoon nu het volgende:

‘Wat is het verschil tussen subjectief en objectief, tussen een mening en een feit en tussen bewering en bewijs?’

Zoek de definities van die begrippen vooraf op zodat je beslagen ten ijs komt (*).

– **Stap 3**

Discussieer hierover en let goed op hoe er op wordt gereageerd. Wees voorbereid op verontwaardiging, irritatie en ontwijking.

– **Stap 4**

Als de persoon of de groep er niet over wil praten, maar terug wil gaan naar het complot, de leugen of de onzin, ga dan terug naar stap 1. Als de houding niet verandert, maak jezelf dan vrij uit het gesprek en ga iets anders doen. Als er wel belangstelling is, ga dan door:

– **Stap 5**

Stel de volgende vragen:

- ‘Wat is waarheid?’
- ‘Wanneer is iets alleen maar waar voor jou of voor mij?’
- ‘Wanneer is iets waar voor iedereen, onafhankelijk van persoonlijke meningen of gevoelens?’

– **Stap 6**

Ga naar stap 3 en herhaal het proces. Als de houding van persoon en groep niet verandert en de onderbuikgevoelens en persoonlijke meningen op en neer blijven stuiteren, maak jezelf dan alsnog los van het debat en ga iets anders doen. Je hebt je best gedaan.

– **Stap 7**

Als er alsnog een constructieve discussie ontstaat, gebaseerd op de wetenschappelijke methode en gestaafd met observatie, onderzoek, feiten en bewijs, ga dan terug naar het oorspronkelijke onderwerp van gesprek.

Veel sterkte en succes!

(*) Meer weten over het verschil tussen subjectiviteit en over een onafhankelijke wetenschappelijke scheidsrechter in het debat?

<https://www.demensalsgrens.nl/wordpress/wp-content/uploads/2023/01/De-mens-als-grens-van-Bart-Flos-SM72-Over-het-verschil-tussen-expliciete-overeenstemming-en-impliciete-misverstanden.pdf>

Meer weten over de drie vragen inzake waarheid en werkelijkheid?

<https://www.demensalsgrens.nl/wordpress/wp-content/uploads/2022/12/De-mens-als-grens-van-Bart-Flos-SM57-Over-waarheid-en-werkelijkheid.pdf>

<https://www.demensalsgrens.nl>

‘De mens als grens – Over de onbuigzame barrières van ons bestaan’.